

1. เนื้อหา ความรู้ ทักษะ ที่ได้เรียนรู้จากการฝึกอบรม

การออกแบบหลักสูตรแบบย้อนกลับ (Backward Curriculum Design) ตามแนวทางการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) คือการเริ่มต้นจากผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของผู้เรียน แล้วจึงออกแบบกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์เหล่านั้น.

ขั้นตอนการออกแบบหลักสูตรแบบย้อนกลับ (Backward Curriculum Design) ตามแนวทาง OBE:

1. กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง (Expected Learning Outcomes):

เริ่มต้นจากการระบุว่าคุณเรียนรู้อะไร, เข้าใจ, และ/หรือสามารถทำอะไรได้บ้างเมื่อจบหลักสูตร. ผลลัพธ์เหล่านี้ควรชัดเจน, วัดผลได้ (Measurable), และสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร.

2. ออกแบบการประเมินผล:

พิจารณาว่าจะประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างไร เช่น การสอบ, การทำรายงาน, การนำเสนอ, หรือการทดลอง. การประเมินผลควรสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้.

3. วางแผนเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้:

เลือกเนื้อหาและกิจกรรมที่เหมาะสมและสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง. ควรเลือกกิจกรรมที่หลากหลายและสอดคล้องกับลักษณะของผลลัพธ์การเรียนรู้.

4. ออกแบบกระบวนการเรียนรู้:

พิจารณาว่าจะจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนอย่างไร เช่น การบรรยาย, การอภิปราย, การทำงานกลุ่ม, หรือการเรียนรู้แบบออนไลน์. กระบวนการเรียนรู้ควรสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนและส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม.

ประโยชน์ของการออกแบบหลักสูตรแบบย้อนกลับ (Backward Curriculum Design) ตามแนวทาง OBE:

- ช่วยให้หลักสูตรมีความชัดเจนและมีเป้าหมายที่ชัดเจน:

ทุกคนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะเข้าใจว่าหลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนทำอะไร.

- ช่วยให้การประเมินผลมีประสิทธิภาพ:

การประเมินผลจะสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ทำให้สามารถวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน.

- ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้:

การออกแบบหลักสูตรตามผลลัพธ์การเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของสิ่งที่เรียนและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้.

- ช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีความยืดหยุ่น:

สามารถปรับเปลี่ยนเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม.

คำแนะนำ:

- ควรใช้แนวทาง OBE ร่วมกับการออกแบบหลักสูตรแบบย้อนกลับ (Backward Curriculum Design) เพื่อให้หลักสูตรมีความสอดคล้องเชิงโครงสร้าง (constructive alignment) ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้, กระบวนการเรียนการสอน, และการประเมินผล.

- ควรให้ความสำคัญกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตั้งใจไว้มากกว่าหัวข้อเนื้อหาที่ครอบคลุม.

- ควรปรับปรุงหลักสูตรเป็นระยะตามผลการประเมินและข้อมูลจากผู้เรียน.

การกำหนด Program Learning Outcomes (PLOs) ตามแนวทาง Outcome-Based Education (OBE) หมายถึงการระบุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตบรรลุเมื่อจบโปรแกรมการศึกษา โดยเน้นที่ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ชัดเจนและวัดผลได้

ขั้นตอนการกำหนด PLOs แบบ OBE มีดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายหลักสูตร (Program Education Objectives - PEOs): PEOs ระบุว่าหลักสูตรต้องการผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะและทักษะอะไรเมื่อจบการศึกษา.

2. ระบุผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLOs): PLOs ระบุว่าเมื่อจบหลักสูตรแล้ว นักศึกษาจะสามารถทำอะไรได้บ้าง.

3. ออกแบบหลักสูตร: ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุ PLOs ที่กำหนดไว้.

4. วัดและประเมินผล: วัดผลการเรียนรู้ของนักศึกษาเพื่อให้แน่ใจว่านักศึกษารับรู้ PLOs ที่กำหนดไว้.

5. ปรับปรุงหลักสูตร: ปรับปรุงหลักสูตรตามผลการประเมิน เพื่อให้แน่ใจว่าหลักสูตรสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุ PLOs ที่กำหนดไว้

หลักการสำคัญในการกำหนด PLOs:

- สอดคล้องกับ PEOs: PLOs ต้องสอดคล้องกับ PEOs ของหลักสูตร.
- ชัดเจนและวัดผลได้: PLOs ต้องระบุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ชัดเจนและสามารถวัดผลได้.
- ครอบคลุม: PLOs ต้องครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่สำคัญของหลักสูตร.
- วัดผลได้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย: PLOs สามารถวัดผลได้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสอบ การเขียนรายงาน การนำเสนอผลงาน
- สอดคล้องกับมาตรฐาน TQF และ AUN-QA: PLOs ควรสอดคล้องกับมาตรฐาน TQF (Thailand Qualifications Framework) และ AUN-QA (ASEAN University Network - Quality Assurance).

ประโยชน์ของการกำหนด PLOs แบบ OBE:

- ช่วยให้หลักสูตรมีความชัดเจนและมีทิศทางที่แน่นอน.
- ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเป้าหมายของการเรียนรู้.
- ช่วยให้การออกแบบหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น.
- ช่วยให้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีระบบ.
- ช่วยให้หลักสูตรมีความเป็นไปตามมาตรฐาน.

2. การนำมาใช้ประโยชน์ในงานของหน่วยงาน ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

การอบรม หลักสูตร “การออกแบบหลักสูตรตามแนวทาง Backward Curriculum Design (BCD)” และ “การจัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs Formulation)” สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ให้ดีและมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

โดย Backward Curriculum Design (BCD) จะเริ่มจากการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง และร่วมกัน backward design หลักสูตร โดยการกำหนดรายวิชา คำอธิบายรายวิชาที่จะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง รวมทั้งการวัดการประเมินผลต่าง ๆ

สำหรับการจัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs Formulation) การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ในระดับหลักสูตร (PLO) ตามแนวทาง Outcome-based education นั้นจะต้องกำหนดให้ชัดเจนและวัดผลได้จริง แนวทางนี้ยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้รายวิชา (CLO) ได้ โดยการกำหนด PLOs ที่นั้นจะต้องมีการกำหนด Action verbs ที่ชัดเจนเพื่อให้สามารถวัดประเมินผลได้

3. ความคิดเห็นต่อหลักสูตรการฝึกอบรม

เนื้อหากระชับดี นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง วิทยากรมีความเชี่ยวชาญและสามารถถ่ายทอดให้ผู้เข้าอบรมเข้าใจได้ง่าย การอบรมมีการแบ่งกลุ่มให้ทดลองออกแบบหลักสูตรตามที่ได้เรียนมา และรับ feedback จากทีมวิทยากร ซึ่งช่วยให้ผู้เข้าอบรมเข้าใจมากขึ้น